

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Posudek oponenta

Název práce: Prožívání studijního stresu vysokoškolských studentů strojírenství a psychologie během pandemie COVID-19

Autor práce: Adéla Jůvová

Oponent: PhDr. et Mgr. Hana Valentová, Ph.D.

Předkládaná práce, je zpracována v klasickém formátu, rozděleném na teoretickou a empirickou část. V teoretické části se autorka v souladu se zvoleným tématem věnuje definici ústředního pojmu stres – jeho definici, druhům, vymezení stresorů, reakcím na stres, projevům. Tato část práce je na úrovni běžné svižné kompilace základních informací z několika zdrojů. Autorka prokazuje orientaci ve zdrojích, na prameny je odkazováno, nicméně je překvapivé, že zde, ani celém textu teoretické části není využito žádné přímé citace, vždy se jedná o parafráze, které jsou odkazovány pouze autorem a rokem (nikoliv konkrétní stranou), což působí velmi uspěchaně. Autorka předkládá informace z různých zdrojů, konstatuje, že existuje např. řada přístupů k vymezení pojmu stres a některá rozlišení i uvádí, nicméně zůstává zde i dále nezodpovězeno, jaké pojetí volí ona sama jako východisko pro svůj výzkum. Výsledkem postupu, který takto předkládá, ale nekomparuje a nehledá vlastní řešení je, že přestože kapitola je na první pohled jasně strukturovaná – jsou odděleny stresory, reakce na stres, projevy stresu atd., tak není nakonec jasné, zda se právě hovoří o stresoru, reakci na něj, či jeho projevu. A zda a jaký mezi nimi autorka rozdíl. (Např. úzkost je uvedena jako reakce na stres: *“Jedná se o nejčastější psychickou reakci na stres“* (s.15). Následně je uvedena úzkost jako jeden z projevů stresu.)

Za velmi vhodné považuji zařazení podkapitoly věnované stresu u studentů a kapitoly věnované pandemii jako specifické krizové situaci, kde autorka prokazuje práci s aktuálními výzkumy. V subkapitole zaměřené na stres u studentů způsob jejího zpracování působí dojmem náhodného naskládání poměrně kusých informací o výsledcích výzkumů, které spojují klíčová slova „student“ a „stres“. Až po přečtení výzkumné části bakalářské práce a jejich výsledků je zařazení těchto zdrojů zřejmější. U jednoho z výzkumů autorka uvádí, že se jím nechala inspirovat při tvorbě vlastního dotazníku, ale bohužel se čtenář zde ani dále nedozvídá nic bližšího.

Ve výzkumné části práce autorka zvolila smíšený design výzkumu, v kvantitativní části pracovala s výsledky dotazníku od 409 osob, podklad pro kvantitativní část je 6 rozhovorů. Ve výzkumné části si autorka klade za cíl: *„...analyzovat rozdíly v prožívání stresu, emocí a školních povinností u studentů vysokých škol v době před a během pandemie (s. 25)“* Takto formulovaný cíl vnímám jako důsledek nejasně konturovaného pojmu „stres“ pro výzkumnou část. V jakém vzájemném vztahu jsou tyto tři složky – stres – emoce – školní povinnosti? Je to, co je zahrnováno pod „emoce“ vždy emocí? (frustrace, úzkost, odhodlání, napětí, vděčnost...)

Autorka pro výzkumnou část stanovila výzkumné hypotézy, které následně ověřila, Prinášá výsledky, které potvrzují její původní předpoklad o rozdílech mezi skupinami. Výsledky jsou na úrovni jednotlivých hypotéz konstatovány a popsány, méně pak interpretovány. Data od tak velkého množství respondentů by zasloužila komplexnější statistickou analýzu na detailnější úrovni než porovnání dvou skupin ve třech aspektech. V podstatě nevyužita (kromě hodnoty průměrných položek v souboru) zůstala například bodová hodnota volená na škále u

jednotlivých položek, která by umožňovala mnohá srovnání. K takto poměrně malému vytěžení dat došlo pravděpodobně rozptýlením výzkumné pozornosti na otevřenou otázku a na kvalitativní část, která však také zůstala v úrovni vysvětlujícího doplnění, spíše než aby působila jako svébytná část výzkumu (částečně i proto, že rozhovory byly vedeny jako objasnění odpovědí z dotazníku).

Přes výše uvedené připomínky velmi cením iniciativu a odvahu studentky k tak pohotovému uchopení živého tématu i snahy o komplexní zachycení zvoleného tématu v designu smíšeného výzkumu, který je velmi náročný a je obtížné jej dostatečně propracovat v rozsahu daném pro bakalářskou práci.

Práci doporučuji k obhajobě

Otázka k obhajobě: Jak jste si vydefinovala pojem „stres“ pro svůj výzkumný záměr a jak vnímáte vztah mezi stresem, emocemi a školními povinnostmi?

V Praze 22. 8. 2020

Hana Valentová